

Юлія ЛИЖНИК,
старша викладачка кафедри економіки та туризму
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Україна
ORCID 0000-0003-3432-7581
lyzhnyk_ub@donnuet.edu.ua

Вероніка ФАДЄЄВА,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
освітня програма «Готельно-ресторанна справа»
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського, м. Кривий Ріг, Україна
ORCID 0009-0002-4538-4397
fadieieva@donnuet.edu.ua

ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ З РИНКОМ ПРАЦІ

Анотація: Інтеграція освіти з ринком праці є важливим напрямком розвитку сучасної освітньої системи, яка включає розробку програм, орієнтованих на запити кращого налагодження партнерства з підприємствами та роботодавцями. Сертифікація та моніторинг за допомогою цифрових систем стає важливою темою та перспективним напрямком розвитку сучасної освітньої системи.

Ключові слова: інтеграція, освітні системи, напрямки розвитку, цифрові технології.

Актуальність: Дослідження диджиталізації освіти та ринку праці входить в інтегровану систему, яка стрімко змінюється під впливом технологій, що трансформуються, тому змушена реагувати на всі зміни, запити та ситуації, враховувати можливі напрямки розвитку та успішно розробляти пропозиції, орієнтовані на попит.

Постановка завдання: Дослідити приріст та розвиток цифрових технологій у сучасних реаліях та як саме вони вже встигли влитися у наше життя.

Діджиталізація освітнього процесу та ринку праці є надзвичайно актуальною та важливою у сучасну епоху стрімкого технологічного розвитку, що поступово проникають в усі сфери людського життя з метою запровадження бездоганної простоти використання та мобільності, що безумовно, розповсюдилося на сферу зайнятості та освіти.

Цифрова трансформація в освіті та науці - це комплексні зусилля, спрямовані на створення безпечного середовища електронного навчання, забезпечення цифрової інфраструктури, необхідної закладам освіти та науки, підвищення рівня цифрової компетентності, вдосконалення процесів, створення екосистеми цифрових рішень в освіті та науці та послуг, цифрову трансформацію та автоматизацію збору та аналізу даних [3].

Цифровізація освіти відкриває нові можливості для підвищення її доступності, якості та ефективності. Впровадження сучасних цифрових інструментів, платформ і методів навчання може урізноманітнити освітній процес, зробити його більш інтерактивним і більш відповідним потребам учнів, але цей процес вимагає від усіх учасників системи освіти – студентів, викладачів та адміністраторів – розвитку нових цифрових компетенцій.

Паралельно з цим ринок праці також зазнає значних змін під впливом цифровізації. Роботодавці все частіше шукають професіоналів з розвиненими цифровими навичками, які вміють використовувати новітні технології. Водночас автоматизація та роботизація певних виробничих процесів призводить до появи нових професій та зникнення традиційних. Тому важливо постійно навчатися та розвивати навички, щоб відповідати вимогам мінливого ринку праці.

Формами та механізмами інтеграції освіти, науки та бізнесу повинні базуватися на всебічному вивченні наукових розробок й практичних результатів у цій сфері з метою створення сприятливих умов для генерування, подальшого поширення і використання знань. Вона також має ґрунтуватися на всебічному вивченні наукових розробок і практичних

результатів у цій сфері. Сьогодні вітчизняні та міжнародні дослідники надають великого значення рівню інтеграції науки та освіти в соціально-економічну систему [1, с. 3].

Існування необхідності в тісній співпраці між науковими установами, закладами освіти та бізнесу, створення сумісних науково-дослідних центрів, лабораторій представляють собою загальний факт доцільності інтеграції освіти та ринку праці. Звісно, обумовлюється не лише об'єднання вчених, викладачів та підприємців на благо студентам, оскільки саме так відбувається вже відомий розвиток програм академічної мобільності, дослідницьких проєктів, різного роду практичних занять чи стажувань. Саме питання підвищеної практичної орієнтованості в освіті займають перше місце по необхідності для сучасної молоді, оскільки багато факторів фактично забирають можливість набуття необхідних навичок для адаптації до вимог на ринку праці.

Результати дослідження: Впровадження й розвиток новітніх технологій надають численні переваги освітньому сектору та пошуку роботи: під час пандемії COVID-19 розпочалося масове впровадження таких цифрових систем та методологій для освітніх та робочих процесів, а також активне надання доступу до величезних ресурсів, що значно полегшило співпрацю між студентами та викладачами, створюючи можливості для дистанційного навчання. Воєнний стан в Україні та інші військові конфлікти по всьому світу також створили нові пропозиції. У ці складні часи важливо зберегти безперервність у таких необхідних процесах, як освіта. Дистанційне навчання набуло сенсу лише з розвитком хороших цифрових технологій. Загроза зараження вірусом і можливе руйнування навчальних закладів в наслідок ракетних атак роблять контакт віч-на-віч неможливим і небезпечним для життя. Звичайно, суворі реалії завжди вимагають відповідних компетенцій. До них належать набуття навичок, стресостійкого реагування на події, забезпечення безпеки, вміння зберігати спокій і допомагати іншим зберігати спокій, організація та просування волонтерської роботи, адаптація до кризових ситуацій та підтримка проактивного процесу активізму [2, с. 2-3]. Впровадження нових технологій змінює освітній ландшафт в Україні. Від інтерактивних дошок та платформ електронного навчання до додатків віртуальної та доповненої реальності - ці інструменти революціонізують способи навчання учнів та викладання вчителів. Наприклад, віртуальна реальність дозволяє учням досліджувати історичні місця, подорожувати в космосі та занурюватися в наукові концепції, роблячи навчання більш цікавим та незабутнім [4]. Звісно, більш кращим варіантом виступило б саме дійсне дослідження різних місць замість перегляду ролику, оскільки з роками подібна система менш зацікавлює молодше покоління. Цифрові технології за допомогою інтернет-інструментів та платформи підвищують ефективність процесів оцінювання та зворотного зв'язку забезпечують більш персоналізований, заснований на даних підхід до освіти, що дало можливість швидко та легко пристосуватися до подібних умов та навіть вважається більш зручною для більшості людей.

Ринок праці вимагає щорічних інновацій у сфері трудової діяльності, а це в свою чергу потребує не лише підвищення ефективності використання наукового потенціалу, але й забезпечення сталого розвитку суспільства. Значна кількість наукових розробок залишається нереалізованою через відсутність механізму трансферу технологій, хоча вдала співпраця науки з бізнесом і освітою дозволяє ефективніше комерціалізувати наукові результати, втілювати їх та отримувати практичну віддачу від наукових досліджень. Саме питання створення умов для розвитку знань, пов'язаних з цифровими інноваціями, включаючи способи вирішення глобальних проблем, таких як пандемії, військові конфлікти, енергетична безпека, охорона здоров'я чи зміна клімату, потребує тісної інтеграції науки, освіти та ринку праці, адже лише спільні зусилля у різних сферах дозволяють розробити інноваційні рішення, спрямовані на сталий розвиток суспільства.

На рисунку зображено стрімку тенденцію інтеграції диджиталізації освіти в Україні східними регіонами, що вимірюються у тисячі людей. Жовтим кольором позначена очна форма навчання, що наново почала запроваджуватися в навчальних закладах України, але після початку масштабного вторгнення 24 лютого 2022 року (36,9 тис. Студентів) у палких точках очна форма навчання в сучасних реаліях викорінилася. Натомість, після

активного спалаху вірусу системи та платформи для надання якісної освіти вже були відомі людям, хоча багато хто не мав гадки як працювати чи вчитися у незвичних формах, саме тому до грудня 2023 року ми бачимо різке підвищення запроваджень та кількості людей у різних галузях, а також прослідковуємо збільшення кількості людей, що перейшли на звичну очну форму навчання (99,8 тис.осіб) Червоним кольором зображено - робочу зайнятість за допомогою цифрових технологій, сірим кольором зображено інтеграцію освітньої програми через інтернет-ресурси; а синє - тенденції пошуку роботи через цифрові платформи. Згідно з наведеним рисунком також можна зробити висновок, що в Україні відбувається процес поступового приведення національної системи освіти у відповідальність до європейських стандартів дистанційного та заочних форматів навчання з метою покращити рівень надання якісної освіти.

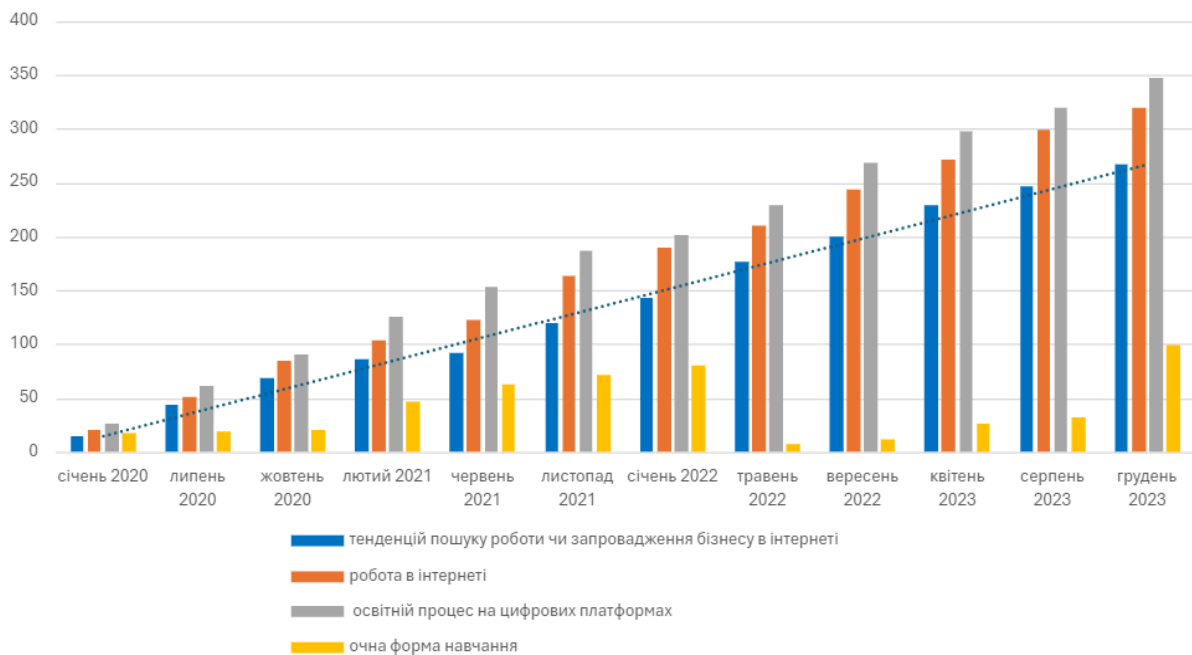

Рисунок – Розвиток диджиталізації в Україні за 2020 – 2023 рр.

Джерело: за даними Держкомстату [5]

Найважливішими перевагами цифровізації ринку праці та освітніх процесів є розширення горизонтів і доступність незалежно від місця розташування та фізичних і матеріальних обмежень, створення глобальних зв'язків і розвиток цифрових навичок, необхідних для більш тісної співпраці з партнерами. Окрім високої інклюзивності, система повинна гарантувати рівний доступ до технологій та обізнаність практиків щодо їх правильного застосування в бізнесі та дослідницькій діяльності, а також забезпечувати належну підготовку викладачів і роботодавців щодо ефективної інтеграції цифрових інструментів. Звичайно, конфіденційність даних та кібербезпека також є важливим питанням, яке необхідно вирішити [4].

Важливими чинниками диджиталізації зумовлюються необхідністю підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифрової економіки, оскільки швидкі технологічні зміни вимагають постійного оновлення знань та навичок, що ставить нові вимоги перед освітньою та трудовою системами. Зміна структури та характеру зайнятості під впливом автоматизації та роботизації, адже розуміння тенденцій цифровізації ринку праці є необхідним для формування ефективної політики зайнятості та професійної підготовки.

Загалом, майбутнє освіти в Україні багатообіцяюче як і в інших країнах з високим рівнем розвитку цифрових технологій, які відіграють ключову роль у трансформації навчання та вдосконаленні освіти. Інтеграція новітніх інструментів та платформ може розширити

можливості учнів, покращити освітні практики та підготувати їх до цифрової епохи. Використовуючи цифрові технології, Україна прокладає шлях до більш неординарної, цікавої та динамічної системи освіти, яка формуватиме наступне покоління учнів.

Висновок: складність та багатогранність ситуації, що перш за все вказує на необхідність вдосконалювати знання, комплексно розглядати різні наукових перспектив для пошуку ефективних рішень з будь-яких ситуацій за допомогою міждисциплінарного підходу. Дані дослідження показують, що процес диджиталізації бізнесу та освіти стрімко зріс та продовжує зростання з кожним новим роком, тобто можна передбачити, що через декілька років процес підвищення якості та можливості з цифровими технологіями у кілька десятків разів зможуть побити рекорди сьогодення. Дуже важливо зберігати безперервність у наданні якісної освіти, підвищення кваліфікації та підтримки робочого процесу. Саме збалансований сталий розвиток знаходить компроміси між економічним зростанням, екологічною безпекою та соціальною справедливістю. Загалом розвиток науки та технологій має супроводжуватися дотриманням моральних норм, турботою про благо людства та значення етичних принципів до соціальної відповідальності. Варто розуміти та пам'ятати, що цифрові платформи - це не лише про освіту та бізнес - це також про значення міжнародної співпраці та обміну досвідом, оскільки глобальні питання з розвитку технологій потребують консолідації зусиль різних країн, культур та наукових діяльностей, можна відверто заявити за наведеним графіком інтеграції диджиталізації на рисунку, що не лише на території нашої держави прогнозується стрімке зростання показників розвитку цифрових технологій у галузях науки, бізнесу та освітніх програм.

Список використаних джерел

1. Хаустова В. Є., Решетняк О. І. Сучасні форми взаємодії та інтеграції освіти та науки: теорія та практика. *Ефективна економіка*. № 12. 2021. С. 3-7. DOI: [10.32702/2307-2105-2021.12.12](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.12.12)
2. Ільченко В., Гуз К., Олійник І. Інтеграція змісту освіти як виклик часу. *Витоки педагогічної майстерності*. Вип. 24. 2019. С. 2-3. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2019.24.194826>
3. Міністерство освіти і науки України. Цифрова трансформація освіти і науки. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/cifrova-transformaciya-osviti-ta-nauki>
4. Підгорна А. Що нового чекає на українську освіту. Освіта та цифрові технології. *AR Book Майбутнє вашої школи*. 2023. URL: <https://arbook.info/shho-novogo-chekaye-na-ukrayinsku-osvitu-osvita-ta-czifrovi-tehnologiyi/>
5. Державна служба статистики. URL: <http://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.04.2024).

Yulia LYZHNYK,

Senior Lecturer, Department of Economics and Tourism,
Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Donetsk National University
of Economics and Trade, Krivyi Rih, Ukraine

Veronika FADIEIEVA,

bachelor's student,
educational program: "Hotel and restaurant business"
Mykhailo Tuhan-Baranovskyi Donetsk National University
of Economics and Trade, Krivyi Rih, Ukraine

INTEGRATION OF EDUCATIONAL PROCESSES WITH THE LABOR MARKET

Abstract: The integration of education with the labor market is an important direction of the development of the modern educational system, which includes the development of programs focused on requests for a better partnership with enterprises and employers. Certification and monitoring with the help of digital systems is becoming an important topic and a promising direction in the development of the modern educational system

Keywords: integration, educational systems, directions of development, digital technologies.